

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2022

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	4
1.1	Lisäämme elinvoimaa	4
1.1.1	Työllisyysasteen nostaminen.....	4
1.1.2	PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	5
1.1.3	Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	8
1.1.4	Saavutettavuuden edistäminen	9
1.1.5	Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	10
1.2	Tavoittelemme hiilineutraaliutta	12
1.2.1	Hiilineutraaliuden edistäminen.....	12
1.2.2	Kiertotalouden ratkaisut.....	13
1.2.3	Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	14
1.2.4	Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	15
1.2.5	Kestävä kaupunkikehitys.....	17
1.3	ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite	19
2	Toiminnallinen tuloksellisuus.....	20
2.1	Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	20
3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	23
4	Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	24
5	Voimassaolo ja seuranta.....	24
5.1	Liite.....	25
6	Allekirjoitukset.....	25

13.12.2021

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkostojen kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävästä kasvua ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu hallitusohjelmassa ja AVI-ELY –strategiassa 2020–2023 asetettuihin kansallisiin strategisiin painopisteisiin ja linjauksiin.

1) Lisäämme elinvoimaa Pirkanmaalle – ELY-keskus edistää yritysten tuottavuuden ja työllisyyden kasvua

Pirkanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto edistävät yhteistyössä maakunnan talouskasvua panostamalla työmarkkinoiden toimivuuden ja yritysten kilpailukyvyn parantamiseen sekä pk-yritysten viennin kasvattamiseen. Erityisinä painopisteinä työllisyyden hoidossa ovat osaavan työvoiman saatavuus, yritysten rekrytointiongelmien sekä heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistyminen. Team Finland -toiminnassa keskitytään kansainvälistymällä kasvua hakeviin yrityksiin. Uudenlaisia asiakaslähtöisiä työvoima- ja yrityspalvelujen toimintamalleja kehitetään yhdessä sidosryhmien, alueen toimijoiden ja palvelutuottajien kanssa. ELY-keskus vastaa omalta osaltaan hyvässä ja aktiivisessa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa eri syin maahan muuttavien onnistuneesta kotouttamisesta. EU-rakennerahoitus tukee työllisyydenhoidon ja yritysten kilpailukyvyn tavoitteita mm. henkilöstön osaamista kehittämällä ja yritysten tuotannon ja tuotteiden uusiutumiseen panostaen. Maaseuturahaston toimilla panostetaan erityisesti maatalojen ja maaseudun yritysten investointiaktiivisuuden lisääntymiseen ja kilpailukyvyn parantamiseen.

2) Luodaan hyvää ja kestävästä elinympäristöä Pirkanmaalle

ELY-keskus luo toiminnallaan turvallista ja viihtyisää elinympäristöä. Hyvä pirkanmaalainen asuin- ja elinympäristö muodostuu toimivasta yhdyskuntarakenteesta, turvallisesta ja sujuvasta liikennejärjestelmästä sekä monimuotoisesta ja puhtaasta luonnosta. ELY-keskus luo kestävästä yhdyskuntarakennetta valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden ja maakunnan tavoitteiden mukaisesti. ELY-keskus on aktiivinen toimija

13.12.2021

ilmastomuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa sekä pyrkii toimillaan edistämään hiili-neutraalia Suomea 2030. ELY-keskus aktivoi maaseudun asukkaita omaehtoiseen ja yhteisölliseen asuinalueensa kehittämiseen sekä osaamistason ylläpitämiseen ja kehittämiseen yhdessä Leader -toimintaryhmien kanssa.

3) ELY-keskus kehittää toimintaansa ja panostaa henkilöstön osaamiseen

ELY-keskuksessa noudatetaan aina hyvää henkilöstöpolitiikkaa. Organisaatiota johdetaan aktiivisella viestinnällä ja avoimella henkilöstövuorovaikutuksella. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja asiantuntijuuden vahvistamiseen satsataan. Pirkanmaan ELY-keskuksen toiminnan ja osaamisen kehittämisessä pyritään vahvaan tulevaisuusorientaatioon, jossa kärkiteemat ovat ilmastonmuutos, kiertotalous ja digitalisaatio. Liikenteen ja ympäristön asiakaspalvelukeskuksissa kehitetään sujuvaa, tehokasta ja vaikuttavaa asiakaspalvelu- ja lupatoimintaa. Viestinnän ja palveluiden kehittämisessä hyödynnetään digitalisaation suomia mahdollisuuksia. ELY-keskus on osaltaan aktiivisesti mukana järjestelmä- ja toimintatapauudistusten suunnittelussa ja käyttöönotossa.

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategiaan painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoittelemme hiilineutraaliutta* AVI-ELY-strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY-strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä* ja *Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: *Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.*

Työllisyysasteen nostamiseen pyritään laaja-alaisin toimin alueen kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa. Pirkanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto panostavat nopeaan ja oikea-aikaiseen yhteistyöhön yritysten kanssa. Esiin nousseita rekrytointitarpeita tuetaan välittömästi joko palkkatuella, räätälöidyllä yhteishankintakoulutuksella tai ammatillisella, rekrytoivalla työvoimakoulutuksella sekä muilla TE-palveluilla.

Yritysten toimintaedellytyksiä vahvistetaan asiantuntija- ja koulutuspalveluilla yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Aloittavan yrittäjyyden ja itsensä työllistämisen mahdollisuuksia tuetaan eri palveluin (esimerkiksi Yrittäjyysbuusti).

Maahan muuttaneiden kansainvälisten osaajien työllistymistä edistetään mm. imago-ohjelman toimenpitein. Imago-ohjelma myös edesauttaa Talent Boost -toimenpideohjelman ja siihen liittyvän kansainvälisen rekrytointimallin rakentamisen tavoitetta.

Pirkanmaan TE-toimisto panostaa työnvälitykseen ja työnhakijoiden osaamisen tunnistamiseen. Työnhakijoiden palvelutarpeet tunnistetaan tehokkaasti ja heidät ohjataan nopeasti joko TE-hallinnon tai muihin palveluihin. Heikossa työmarkkina-asemassa ja työvoiman ulkopuolella olevien työllistymistä edistetään palvelutarpeet tunnistavien valmennuspalvelujen avulla. Osatyökykyisten työllistymistä tuetaan Tuella työhön -pilottihankkeen toimenpitein. Henkilöstön ohjaustyön onnistumiseen on jo otettu käyttöön henkilökohtaisen asiakaspalautteen järjestelmä.

Pirkanmaan kuntakokeilu käynnistyi 1.3.2021 ja se on panostanut toiminnassaan henkilökohtaiseen palveluun. TE-toimisto huomioi toiminnassaan asiakaskuntansa erityisesti mm. työstä-työhön -siirtymisillä ja keskittyy nimenomaan alkupalveluun sekä virtaaman estoon yli 3 kuukauden työttömyyteen tukeakseen samalla pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisyä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	39	38	38	38
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	37	32	32	32
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	3	3	3	3

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.*

Pirkanmaan ELY-keskus edistää valtakunnallisia TKI-tavoitteita tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita. Rahoituspalvelujen fokuksessa ovat kasvuhakuiset, uutta liiketoimintaa kehittävät, kansainvälisille markkinoille tähtäävät PK-yritykset. Koska ELY-keskuksen omat myöntövaltuudet ovat niukat, rahoituspalvelut sovitetaan yhteen muiden julkisten toimijoiden kanssa. Erityisesti Pirkanmaan vahvat toimialat avaavat yrityksille merkittäviä vientimahdollisuuksia Kestävän kasvun ohjelman kautta.

Rahoituksen suuntaamisessa otetaan huomioon myös maakunnan päivitetyn älykkään erikoistumisen strategian 2022-2027 mukaiset painopisteet.

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Yritysten kehittämisavustuksella rahoitetaan erityisesti kasvuhakuisia ja kansainvälisille markkinoille tähtäävien pk-yritysten kehittämistyötä. Yritysten kehittämispalveluilla tuetaan pk-yritysten uudistumiseen ja innovaatioiden kaupallistamiseen liittyviä hankkeita. Kansainvälistä kasvua hakevia yrityksiä tuetaan myös yhteishankkeilla, jolloin pyritään tarjoamaan yritykselle sekä kehittämisavustusta että täsmäkoulutushanketta. Maaseutuohjelmasta rahoitetaan haja-asutusalueille kohdentuvia kehittämishankkeita. TKI-

13.12.2021

tavoitteiden saavuttamiseksi pirkanmaalaiset yritykset tarvitsevat osaavaa työvoimaa, jossa eräänä tärkeänä ryhmänä ovat kansainväliset osaajat; tässä apuna käytetään mm. Talent Boost- ja Imago-ohjelmia. ESR-rahoitusta käytetään yritystoiminnan uudistumisen tukena rahoittamalla henkilöstön osaamisen kehittämistä teknologisen kehityksen rinnalla. Myös monenkeskisten TKI-hankkeiden ja osaamisen kehittämishankkeiden linkitys oleellista (EAKR/ESR-hankeparit).

Team Finland –tavoitteiden mukaisella toiminnalla tavoitellaan KV-palveluita käyttäneiden uusien yritysten määrän lisäämistä sekä ELY-keskuksen rahoitusta käyttäneiden pk-yritysten viennin kasvua.

Pirkanmaan ELY-keskus panostaa myös jo entisestään hyvään yhteistyöhön tärkeimpien sidosryhmien kanssa. Tällaisia sidosryhmiä ovat mm. Pirkanmaan liitto, alueen korkeakoulut, Business Tampere, kauppakamari, Pirkanmaan yrittäjät sekä muu Team Finland -verkosto. ELY-keskus osallistuu valtion ja Tampereen kaupungin välisen ekosysteemisopimuksen toteuttamiseen, jossa tavoitellaan globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien vahvistamista. ELY-keskus on osallistunut Tampereen ekosysteemisopimuksen strategisten painopistealueiden valintaan ja osallistuu ekosysteemisopimus pohjaisen kehitystyön johtoryhmän työskentelyyn.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

ELY-keskus edistää maaseuturahaston keinoin uusien yritysten syntymistä ja maaseudun työllisyyden lisääntymistä neuvonnalla, yritysten perustamisavustuksella ja investointituilla. Liiketoiminnan uudistumista tuetaan myös koulutus-, yhteistyö- ja innovaatiohankkeilla sekä yritysryhmien kehittämishankkeilla. Omien palvelujen lisäksi, Team Finland strategian mukaisesti, muiden yrityspalveluja tuottavien tahojen palvelujen välittäminen ja kansainvälisen rahoituksen hyödyntäminen ELY-keskuksen palvelujen avulla. ELY-keskus edistää pirkanmaalaisten toimijoiden (mm. kaupunki, Kauppakamari, yrittäjät) yhteistyön tiivistämistä yritysten menestysedellytyksien parantamiseksi. EU-rahoituksesta tiedotetaan ja tehdään pk-yritysten aktivointia konsortiohankkeisiin ja EIC-rahoitukseen. Kansallinen elpymispaketti tarjoaa alueen yrityksille mahdollisuuden kehittää ja investoida kestävä kehityksen mukaiseen toimintaan. ELY-keskus aktivoi maaseudun asukkaita omaehtoiseen ja yhteisölliseen alueensa kehittämiseen sekä osaamistason ylläpitämiseen ja kehittämiseen rahoittamalla kylä- ja koulutushankkeita yhdessä toimintaryhmien kanssa.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Kasvu CRM järjestelmään kirjattujen liidien määrä, kpl	250	10 % kokonais-tavoitteesta	10 % kokonais-tavoitteesta	10 % kokonais-tavoitteesta

13.12.2021

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu yhteisiin Team Finland –tavoitteisiin ja kehittää yhteistyötä Team Finland –verkoston toimijoiden ja keskeisten kumppanien kanssa. Vuoden painopisteenä on TF-ydintoimijoiden sekä yksityisten ja alueellisten kumppanien roolien selkeyttäminen sekä TF-palvelupolun sujuvuuden ja asiakaslähtöisyyden kehittäminen.

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

Uusia palveluja suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Team Finland –ydintoimijoiden kanssa. Team Finlandin kansainvälisen verkoston palveluiden tunnetuksi tekeminen. Alueellista TF-yhteistyötä (alueelliset vienti- ja kansainvälistymispalveluja tuottavat organisaatiot) tehostetaan ja selkeytetään alueellisten TF-kumppaneiden roolituksia. KasvuCRM:n käyttöä tehostetaan yhteisessä asiakkuustyössä ja liidien välittämisessä organisaatioiden välillä. Hyödynnetään TF-asiakashankinnassa koronatukia saaneita yrityksiä. Koronatukien jälkiseuranta toteutuu suunnitelman mukaisesti.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Pirkanmaan ELY-keskuksen tavoitteena on, että pk-yritykset kasvavat kehittämällä liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä. Tätä tarkoitusta varten ELY-keskus tukee liiketoiminnan uudistumista koulutus-, yhteistyö- ja innovaatiohankkeilla sekä yritysryhmien kehittämishankkeilla. ESR-panostuksilla voidaan vaikuttaa yritysten henkilöstön osaamiseen. Erityisenä painopisteenä on kansainvälisen rahoituksen tehokkaampi hyödyntäminen.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	14	14	14	14
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)	-	-	-	-

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)	-	-	-	-

Tavoite: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.

Pirkanmaan ELY-keskus vahvistaa yhdessä muun alueellisen verkoston (mm. Taike, Pirkanmaan liitto, työllisyyden kuntakokeilu, TE-toimisto) kanssa luovien alojen toimijoiden ja yritys-elämän yhteistyötä ja näin tuetaan luovien alojen työllisyyden kasvua.

Mittari: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).

Pirkanmaan ELY-keskus edistää korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, luovien alojen yritysten, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytyksiä myöntämällä alan yritystoimintaan rahoitusta huomioiden erityisesti Luovan talouden tiekartan linjaukset yrityksille suunnattujen kehittämispalvelujen osalta. ELY-keskus hyödyntää tehokkaammin myös ulkopuolella olevat rahoitusinstrumentit. ELY-keskus tukee alueen luovan talouden ekosysteemin rakentumista ja osallistuu mm. alueen sosiaalisen ja ekologisen hyvinvoinnin mittariston kehitystyöhön. Kulttuurimatkailun kehittämistyössä huomioidaan alueen arvokkaat kulttuuriympäristöt ja arkkitehtuurikohteet esim. kulttuuri-reittien luomiseksi. Tuetaan Pirkanmaan luonto- ja virkistyspalveluiden kehittämistä: muun muassa Lauhanvuoren-Hämeenkaan Geopark-kohteiden maastopalveluiden kehittäminen ja Kestävää kehitystä Geoparkista –hanke. Lisäksi ELY-keskus vaalii hoidetun ja monimuotoisen maaseudun kulttuuriympäristön säilymistä Pirkanmaalla rahoittamalla hankkeita (esimerkiksi Lumolaidun –verkosto).

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.

Pirkanmaan ELY-keskus varmistaa elintarvikeketjun alkutuotannon toimijoiden säädösten vaatimusten mukaisuutta Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti mm. informoimalla

toimijoita rahoitus- ja koulutusmahdollisuuksista. ELY-keskus edistää pirkanmaalaisen lähi- ja luomuruoan osuuden kasvattamista ruoankulutuksessa mm. tukemalla tila- ja tuottajamyymälöiden perustamista sekä rahoittamalla asiaa edistäviä hankkeita. ELY-keskus edistää elintarvikealan kansainvälistymistä ja elintarvikeviennin myönteistä kehitystä ohjaamalla alan yrityksiä Food from Finland –elintarvikealan kasvuohjelmaan yhteistyössä Team Finland –verkoston kanssa.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	90	90	90	90

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.

Pari vuotta sitten tehdyllä talvihoidon tason nostolla on tavoiteltu tienkäyttäjien tyytyväisyyden parantumista ja asetetut tavoitteet edellyttävät sen ylläpitämistä. Muutoin tienkäyttäjien keskeisten tarpeiden tasoa ei pystytä parantamaan, vaan tulos riippuu vahvasti perusteluviestinnästä. Liikenneturvallisuuteen vaikutetaan pienin infraan kohdistuvin turvallisuustoimenpitein sisältäen tarvittaessa myös nopeustason laskun. Lisäksi pyritään vaikuttamaan muuhunkin kuin infrastruktuuriin yhteistyössä muiden liikenneturvallisuustoimijoiden kanssa. Alueella päätettävissä olevat toimenpiteet kohdennetaan siten, että vaikutukset kohdistuvat mahdollisimman laajasti, mikä korostaa liikennemäärien ja liikenteen koostumuksen merkitystä priorisoinnissa. Lisäksi merkittävimpien asiakasryhmien kanssa tehdään sidosryhmäyhteistyötä, jota hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	155	148	141	136

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	3,0	2,8	2,9	2,9
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	2,6	2,5	2,6	2,6

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: *Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee*

Pirkanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto panostavat työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja osaamistarpeiden tunnistamiseen sekä osuvan asiakasohjauksen vahvistamiseen (osaamisen tunnistamisen välineiden ja palvelumallin kehittäminen). Koulutusta kohdennetaan ja räätälöidään osaamistarpeiden perusteella ottaen huomioon erityisen matalan tai vanhentuneen osaamisen kohderyhmät suhteessa työmarkkinoiden vaatimuksiin.

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osajatarjonta vastaavat elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

Koulutusta kohdennetaan erityisesti pohjautuen yritysten laadullisten ja määrällisten työvoimatarpeiden kartoitukseen sekä työn murroksen, toimialojen ja osaamistarpeiden ennakoinnin pohjalta. ELY-keskus ja TE-toimisto suuntaavat palveluja yksittäisistä toimista palvelukokonaisuuksiin (palvelupolkujen ja -kokonaisuuksien rakentaminen), jossa osaamisen kehittäminen nähdään osana eri palveluja (opinnollistaminen, työkokeilut, palkkatuki, työelämäläheisen koulutuksen toteuttaminen). Osaamisen kehittämisessä nähdään merkittävänä myös proaktiivinen toiminta yrityksissä (muutosten ennakointi, jatkuvan oppimisen mahdollistaminen). Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelman väheneminen (myös ESR-rahoituksen toimenpitein).

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Toteutetaan strategian painopisteiden ja toimintasuunnitelman mukaista toimintaa. Kehitetään alueen ohjausosaamista (esim. verkostotapaamiset), vahvistetaan toimijoiden välistä yhteistyötä (teemoitetut, kiertävät kokoukset), laaditaan verkostolle viestintäsuunnitelma ja kuvataan keskeisimmät ennakointitarpeet elinikäisen ohjauksen ja oppimisen

13.12.2021

näkökulmasta. Tiivistetään yhteistyötä muiden alueellisten ELO-ryhmien, valtakunnallisen ELO-foorumin ja jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen kanssa.

Vahvistetaan ja tuetaan alueen jatkuvan oppimisen ekosysteemin rakentumista. Kuvaetaan alueen keskeiset jatkuvan oppimisen toimijat ja kehittämistoimet ja luodaan yhteistyössä uusia toimintamalleja ja pilotteja.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Pirkanmaan ELY-keskus edistää laajassa kumppanuusyhteistyössä eri syistä maahanmuuttaneiden osaamispotentiaalin käyttöönottoa Pirkanmaalla työmarkkinoiden hyväksi.

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

ELY-keskus toteuttaa kansallista Talent Boost –ohjelmaa ja edistää sen piiriin kuuluvien palveluiden tunnettuutta sekä käyttöä laajassa yhteistyössä. ELY-keskus on mukana rakentamassa laajoja kumppanuuksia, joiden avulla tuetaan maahanmuuttaneiden rekrytointia sekä työperäistä maahanmuuttoa (esimerkkeinä kumppanuuksista muun muassa: International House Tampere ja Entergr8 -ESR-hanke).

Tuetaan kuntia erityisesti pakolaisten vastaanoton, kotouttamisohjelmien sekä kuntien ja hyvinvointialueiden palveluiden kehittämisessä siten, että maahanmuuttaneet otetaan mahdollisimman hyvin huomioon palveluiden suunnittelussa.

Osana kumppanuusyhteistyötä toteutetaan uusia koulutusmalleja, joiden myötä ulkomaalaistaustaiset osaajat integroituvat aiempaa tehokkaammin työelämään ja heidän osaamispotentiaalinsa saadaan vahvemmin käyttöön. Tässä tärkeässä osassa on yritysten vastaanottavuuden lisääminen sekä niiden monimuotoisuus- ja rekrytointiosaamisen kehittäminen.

Kotoutumiskoulutuksessa kehitetään aiempaa nopeampia polkuja suoraan työmarkkinoille mm. osaamiskartoitusten ja työssä kotouttavan koulutuksen avulla. Työssä kotouttavassa koulutuksessa kotoutumiskoulutus tuodaan työpaikoille. Kotoutumiskoulutuksen tuloksia ja laatua seurataan ja koulutusmallia kehitetään jatkuvasti, mm. raportoinnin ja tulospalkkiomallin avulla.

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Pirkanmaan maakunta on sitoutunut maakunnalliseen hiilineutraalisuustavoitteeseen 2030. ELY-keskus edistää yhdessä maakuntaliiton kanssa Pirkanmaan hiilineutraalisuustavoitteita luomalla ja kehittämällä uudenlaista alueellista yhteistyökonseptia (Hinku-maakunta). Tavoitteena on kehittää myös aluehallinnon roolia ilmastokysymyksissä. ELY-keskus osallistuu Tampereen kaupunkiseudun ilmastotyöhön sekä sidosryhmien toimintaan asiantuntijana. Pirkanmaan ELY-keskus vastaa Pirkanmaan ilmastofoorumin toiminnasta, joka on suunnattu maakunnan tavoitteeseen sitoutuneille ympäristö- ja ilmastoasiantuntijoille. Ilmastofoorumi laatii Maakunta-Hinkun päästövähennyspolun ja toimii tiedon välittämisen kanavana maakunnan sisällä sekä valtakunnallisissa ja EU-tason ilmastotavoitteissa.

ELY-ilmastotiekarttaa toimeenpannaan ELY-keskuksissa, ilmastoasiantuntijaverkostossa, asiantuntijayhteistyössä sekä osallistumalla ohjaavien tahojen ja strategiapäälliköiden ilmastoryhmään. PIRELY pitää tiekartta-aineiston ajantasaisena muilta ELY-keskuksilta tulevan palautteen pohjalta. Työssä kuvataan ELY-keskuksen tehtävät ja niiden ilmastovaikuttavuus sekä etsitään keinoja vaikuttavuuden lisäämiseen ja sitoutetaan henkilöstöä ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Pirkanmaan ELY-keskus on valinnut vastuualueidensa ilmastotyölle painopisteitä, joita se tulevana vuonna työssään edistää. Näitä ovat esim. sopeutumisen kysymykset, liikenteen kestävyys, kiertotalouden potentiaalit eri toimialueilla, energia ja resurssitehokkuus sekä ilmastokestävä yhdyskuntarakenne.

Tiekarttahankkeen tuloksia jalkautetaan muihin ELYihin ja edistetään ELY-keskusten välistä yhteistyötä ilmastokysymyksissä. Valtakunnallisella tasolla kehitetään yhteistyötä liittyen ELYn viranomaisnäkökulman ja ilmastoasiantuntijaroolin tietotarpeisiin ja asiantuntijarooliin. Merkittäviä tahoja ovat esimerkiksi Ilmastopaneeli ja tutkimuslaitokset sekä ilmastotiekarttatyössä tunnistetut sidosryhmät. Hankkeiden osalta on tavoitteena vahvistaa ilmastotyötä sekä siihen kytkeytyvää tietopohjaa.

Edistetään siirtymistä hiilineutraaliuteen mm. toteuttamalla maankäyttösektorin ilmastohjelman toimenpiteitä maaperän hiilen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi sekä hyödyntämällä esim. SYKE:n päästötietopalveluja, skenaariotyökaluja ja ilmastokestävä kaavoitus (KILVA) -työkalua.

Varmistetaan vihreän siirtymän käynnistyminen YM:n myöntämän EU:n elpymisvälineen (RRF) rahoituksen avulla mm. lupamenettelyihin liittyviä prosesseja vauhdittamalla ja viranomaisten välisestä koordinoinnista huolehtien.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Pirkanmaan ELY-keskuksen virkatyötä kehitetään ilmastonäkökulmia kattavasti huomiioon ottavaksi ilmastotiekarttahankkeen avulla.

Pirkanmaan ELY-keskus rahoittaa puolet Canemure-hankkeen Pirkanmaan osuudesta. ELY-keskus on mukana rahoittamansa Hiilinielut kasvuun Pirkanmaalla -hankkeen ohjausryhmässä. Pirkanmaan ELY-keskuksen tavoitteena on edistää edelleen maakunnan tavoitteeseen vielä sitoutumattomien kuntien HINKU-sitoumuksia. Pirkanmaan ELY-keskus vastaa Pirkanmaan ympäristöohjelman seurantatyöstä. Työssä tuotetaan tietoa ja viedään sitä uudella tavalla toimintaan Pirkanmaan ympäristön tilan hyväksi. Maakunnan ympäristötyötä tarkastellaan myös läpileikkaavasti erityisesti ilmastokvykyys-painopisteen kautta. Seurantaa ja toimintaa toteutetaan yhteistyössä maakunnan liiton sekä muiden toimijoiden kanssa. Hiilineutraali Pirkanmaa 2030 -tiekarttahankkeen tulosten perusteella osallistutaan jatkokehitystyöhön liittyen sen kärkiteemoihin, joita ovat energia, liikenne ja hiilinielut.

Pirkanmaan ELY-keskus myöntää valtakunnallisesti keskitettynä tehtävänä valtionavustusta pientalojen öljylämmityksestä luopumiseen. Pirkanmaalla myös edistetään tuulivoiman lisäämistä.

Rakennerahastohankkeissa tehtävässä päätöksenteossa arvioidaan hankkeiden ilmastovaikutukset. Yritysten kehittämisavustusten myöntöperusteissa huomioidaan yritysten vähähiilisyys.

Pirkanmaan ELY-keskus on mukana toteuttamassa valtakunnallista kevyen liikenteen KÄPY-ohjelmaa, jolla vaikutetaan kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. MAL-sopimuksen tavoitteilla tähdätään muun muassa vähähiiliseen liikenteeseen. ELY-keskuksen kautta kulkevalla joukkoliikennerahoituksella mahdollistetaan joukkoliikenne kaupunkiseudun ulkopuolella. Tampereen kaupunkiseutu on toimivaltainen joukkoliikennealue, joka saa valtakunnallista avustusta joukkoliikenteen edistämiseen. Kaupunkiseudullakin ELY-keskus osallistuu joukkoliikenteen edistämiseen kehittämällä sitä tukevaa infrastruktuuria. Liikennejärjestelmätöiden keskeisiä tavoitteita on päästöjen vähentäminen, johon keinoja pyritään löytämään kaikilta liikennejärjestelmätöiden eri tasoilta.

ELY-keskus seuraa toiminta-alueensa kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja hiilineutraaliuden saavuttamista mm. Syken kunta- ja ELY-keskuskohtaisen päästölaskentajärjestelmän/päästötietopalvelun avulla.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Pirkanmaan ELY-keskus on valinnut yhdeksi toiminnan strategiseksi painopisteeksi kiertotalouden (ml. biotalous). ELY-keskuksessa vahvistetaan kiertotalousosaamista ja tuetaan Suomen tavoitteita kiertotalouden edistämisestä läpileikkaavasti kaikilla hallinnon

13.12.2021

tasoilla (kunta, maakunta, valtio) sekä eri toimijoiden yhteistyönä (elinkeinoelämä & yritykset, julkinen sektori, kansalaiset ja opetus & tutkimusyhteisö). Sopimuskauden keskeisiä tavoitteita ovat kiertotaloutta tukevien toimintatapojen vahvistaminen edelleen mm. ELY-keskuksen vastuualueiden välillä. Kiertotalous- ja vähähiilisyystavoitteet sekä tavoitteita tukevien digitaalisten ratkaisuiden edistäminen sisältyvät myös Pirkanmaan elpymissuunnitelmaan ja maakuntaohjelmaan.

Kiertotalousratkaisut ja erilaiset kokeilut huomioidaan mahdollisuuksien mukaan tienpidon hankinnoissa. ESR-rahoituksella toteutetaan työllisyystavoitteita tukemalla Tampereen kaupunkiseudun kiertotalousympäristöjä useiden julkisorganisaatioiden, yritysten, osaamisen kehittämisen ja työttömien yhteisinä alustoina (KIERTO-hanke sekä osaamisen kehittämishanke KEOSKI).

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen).*

Varmistetaan tuottajavastuuvälvönnän avulla loppukäyttäjille riittävän laaja ja laadukas keräysverkosto sekä kerätyn jätteen korkeatasoinen kierrätys. Käynnistetään valvontaa ja yhteistyötä muiden EU-maiden kanssa koskien etäkauppaa. Kehitetään laajentuvan tuottajavastuun ennakkovalvontaa ja viestintää huomioiden erityisesti kansainvälinen etäkauppa ja uudet kotimaiset tuottajat (kotimaiset etämyyjät, pienet pakkausalan tuottajat sekä SUP-direktiivin toimeenpanon myötä tulevat uudet tuottajat).

Käynnistetään uuden jätelain toimeenpanoon liittyvä jätesuunnitteluyhteistyö Etelä- ja Länsi-Suomen (ELSU) ELY-keskusten kanssa.

Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen huomioidaan jätteenkäsittelylaitosten ympäristölupahakemuksista annettavissa lausunnoissa.

Jatketaan Pirkanmaan biokaasuverkoston koordinoitua yhteistyössä Pirkanmaan liiton kanssa. Tiivistetään yhteistyötä ympäristö- ja elinkeinovastuualueiden välillä erityisesti Suomen kestävän kasvun ohjelman mahdollistaman rahoituksen sekä uusien investointihankkeiden viranomaismenettelyiden ennakoinnissa Pirkanmaan kiertotalouspilotin pohjalta. Kiertotaloudessa on Pirkanmaalla arviolta yli 900 kiertotalouden tai kierrätyksen piirissä olevaa toimijaa.

Osallistutaan Tampereen kaupunkiseudun (ml. kiertotalouskeskittymät ECO3, Hiedanranta, Tarasten alue ja Lemene) kiertotalouden digitaalisen alustan kehittämiseen.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.*

13.12.2021

Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin kaikilla vastuualueilla. ELY-keskusten ilmastomuutoksen sopeutumisen ja hillinnän tiekarttatyö vahvistaa ELY-keskuksen toimintaa sopeutumista toteuttavana ja edistävänä tahona. Hyödynnetään tiekartassa tunnistettuja keinoja. ELY-keskus tekee sidosryhmäyhteistyötä kuntien ja muiden kumppaneiden kanssa ilmastotyössä. Edistetään riskienhallintaa ja ilmastonmuutokseen sopeutumista ja siihen liittyvää kuntien työtä tulva- ja kuivuusriskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä. Edistetään maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteitä sekä maa- ja metsätalouden vesien hallintaa. Toteutetaan tulvariskien hallintasuunnitelmia ja edistetään säännöstelyä koskevien vesitalouslupien muuttamista huomioimaan muuttuva ilmasto. Huolehditaan, että viimeisin ilmastotieto on suunnittelusta ja varautumisesta vastaavien toimijoiden saatavilla. Otetaan vesi- ja kalatalouden ilmastoriskit huomioon valvottaessa yleistä etua alueellisessa suunnittelussa ja muissa menettelyissä.

ELY-keskus rahoittaa Metsien hiilinielu kasvuun Pirkanmaalla -koulutushanketta. Tavoitteena on edistää metsien kasvukuntoa kouluttamalla metsänomistajia oikea-aikaiseen metsänhoitoon ja kehittää metsätilakohtainen hiilitaselaskenta. Pirkanmaan ELY-keskus varautuu ääriolosuhteiden vaikutuksiin päivittäisen liikkumisen varmistamisessa osana liikenteen häiriöiden riskienhallintaa.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seurantaa toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Pirkanmaan suojelualueverkostoa vahvistetaan suojelua metsäympäristöissä METSO-ohjelman puitteissa ja soilla HELMI-ohjelman kautta. Lisäksi pyritään edistämään kaavojen suojeluvarausten toteuttamista. Toteutetaan aktiivisesti Helmi-ohjelman (elinympäristöjen tilan parantamisohjelma) kunnostus- ja hoitotoimia erityisesti perinnebiotooppien, ja lintuvesien, pienvesien ja metsien osalta. Laaditaan Pirkanmaan biodiversiteetti-ohjelma ja sen jatkoksi toimenpidesuunnitelma. Vieraslajien torjuntaa edistetään valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	840	750	500	500

13.12.2021

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Helmi-ohjelman mukaiset vireille tulevat ja käynnissä olevat ennallistamis- ja kunnostushankkeet 38-55 kpl.; lintuvedet 8-10 kohdetta, perinnebiotoopit 20-25, pienvedet 5-10, metsät 5-10 kohdetta. Panostetaan Helmi-ohjelmassa erityisesti Pirkanmaan raakkujen elinolojen parantamiseen Life-rahaston tuella ja Pirkanmaan pienvesien kunnostustarpeiden selvittämiseen. Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen hoitotoimet 2-5 kpl ja lajien elinympäristöjen rajauspäätökset 1-3 kpl tarvittaessa. Luontotyyppien rajauspäätöksiä tarpeen mukaan 1-10 kpl. Natura-alueiden luontotyyppiinventoinnit 6 kpl ja lajistoinventoinnit 1 kpl. Panostetaan metsä- ja suoelinympäristöjen suojelun toteutukseen METSO- ja HELMI-ohjelmien kautta. Valmistellaan Pirkanmaan Biodiversiteettiohjelmaa yhteistyössä Pirkanmaan liiton kanssa. Suojelualueverkosto ja uhanalaiset luontotyypit ja lajit otetaan huomioon hankkeiden ja suunnitelmien ohjauksessa. Tunnistetaan hiilinielujen merkitys ilmastomuutoksen hillinnässä ja osana luonnon monimuotoisuuden edistämisen yhteensovittamista.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltojen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

Toteutetaan vesiensuojelun tehostamisohjelmaa ja toimenpideohjelman sektorikohtaisia toimenpiteitä sekä tulvariskien hallintasuunnitelmaa 2022-2027. Ohjelmien ja suunnitelmien toimeenpanoa edistetään tukemalla vesiensuojelu- ja vesistöhankeita avustuksin sekä antamalla asiantuntija-apua hankkeiden valmistelussa ja sidosryhmien verkostoitumisessa ja toimimalla aktiivisesti kumppanuusverkostoissa. Pääpaino on maa- ja metsätalouden toimenpiteiden kohdentamisessa ja tehostamisessa, pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laatimisessa ja säännöstelyjen kehittämishankkeissa. Rakennetuissa vesistöissä lisäksi vanhojen vesistörakenteiden muuttamisessa kalankulun mahdollistavaksi sekä luonnonmukaisessa vesirakentamisessa. Jatketaan vanhojen vesistörakenteiden ja patojen toimivuusselvitystä. Viestitään aktiivisesti rahoitusmahdollisuuksista, vesiensuojelun ja tulva- ja kuivuusriskien hallinnan tarpeista ja keinoista sekä vesien tilan kehittymisestä. Jatketaan Kokemäenjoen vesistöalueen vesivisio 2050 toteutusta.

Tehostetaan vesihuoltolain valvontaa valvontaohjelman ja viranomaisyhteistyön avulla. Edesautetaan vesihuoltolaitosten toimintakyvyn turvaamista ja vesihuoltosektorin uudistamista Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelman mukaisesti. Toimeenpannaan läntisen alueen vesihuoltostrategian toimenpideohjelmaa alueella mm. vesihuollon sopeutumisen hankkeella ja seurataan siinä määritettyjen toimenpiteiden etenemistä.

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

13.12.2021

Toteutetaan vesiensuojelun tehostamisohjelmaa ja vesienhoidon 2022-2027 toimenpideohjelman sektorikohtaisia toimenpiteitä. Edistetään pintavesitoimenpiteitä panostamalla erityisesti sidosryhmäyhteistyöhön laajempien hankekokonaisuuksien synty-miseksi. Käynnistetään kehittämishanke uusien vesiensuojelumenetelmien käyttöönotta-miseksi erityisesti maa- ja metsätaloudessa. Osallistutaan Suomen kestävän kasvun oh-jelman Kipsi-hankkeeseen. Verkostomaista toimintatapaa jatketaan ja edelleen kehite-tään Ikaalisten vesienhoidon neuvottelukunnan ja sen alle perustettujen alueellisten toi-meenpanoryhmien sekä eteläisen Pirkanmaan verkoston avulla. Verkostoissa tavoitel-laan myös ravinteiden kiertoa ja biotalouden edistämistä.

Muuttuva ilmasto huomioidaan omassa toiminnassa sekä tuetaan kumppaneiden ja si-dosryhmien hillintä- ja sopeutumistyötä tarpeita yhteensovittaen. Jatketaan Kokemäen-joen vesistöalueen vesivisio 2050 toteutusta teemana ilmasto.

Myönnetään avustuksia sekä neuvotaan muiden rahoituslähteiden käyttöä alueella ja varmistetaan toteutuksen korkea taso mm. avustettujen hankkeiden ohjauksella ja val-vonnalla. Hyödynnetään ja kehitetään paikkatietoa ja malleja vesienhoidon toimenpitei-den kohdentamisessa vaikuttavuuden parantamiseksi ja kehitetään aktiivisesti uusia yh-teistyössä muiden toimijoiden kanssa. Koordinoidaan SYKE-ELY Vesienhoidon yhtenäi-set paikkatietotyökalut -hanketta rahoituksen toteutuessa sekä toteutetaan Yritysten ve-sivastuullisuuden edistäminen ELYjen vesienhoitotyössä -hanketta (OHKE).

Pohjavedensuojelussa edistetään ja tuetaan erityisesti päivitettävien suojelusuunnitel-mien kautta tapahtuvaa riskikohteiden tunnistusta ja tutkimusta sekä ajantasaisten suo-jelusuunnitelmien toimenpiteitä ja niiden seurantaa.

Aloitetaan vuoteen 2033 ulottuvien vesien- ja merenhoidon suunnitelmien tarkistamista sekä edistetään siihen tarvittavien tietojen kokoamista. Tarkistetaan seurantaohjelmat ja toteutetaan niitä.

Alueellisia sidosryhmätilaisuuksia järjestetään 8 kpl, jossa vesien- ja merenhoitoa edis-tetään.

Mittari: *Vesistökuunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).*

Jatkavia ja valmistuvia hankkeita 12 kpl ja uusia avustettavia hankkeita arviolta 15 kpl. Vuosina 2023–2024 uusia avustettavia hankkeita alustavasti 15 kpl /vuosi ja vuonna 2025 avustettavia hankkeita arviolta 10 kpl. Jatkossa tavoitteena ovat laajemmat, vaiku-tuksiltaan merkittävämmät hankkeet, joita oletettavasti on määrällisesti vähemmän.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: *Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja*

toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.

Pirkanmaan alueella kestävän ja turvallisen kaupunkikehityksen edistämisen kannalta keskeisessä asemassa on Tampereen kaupunkiseudun rakenteen kehittämisen täydennysrakentamisen ja liikennejärjestelmän muutosten, kuten raitiotien ja lähijunaliikenteen, avulla jalankulkua ja pyöräilyä tukevaksi ja vähähiilisemmäksi menettämättä keskeisiä kulttuuriympäristöjen, maiseman ja luonnon arvoja. Muiden kaupunkikeskusten osalta pyritään tukemaan palvelujen elinvoimaisuutta ja keskusten hyvää kytkeytymistä liikennejärjestelmään. Myös toimintojen sijoittuminen kaupunkirakenteessa, mm. julkisten ja yksityisten palvelujen sekoittuminen palvelukeskityksissä, tukee joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä luomalla kohdennettua kysyntää. Pirkanmaan ELY-keskus edistää pirkanmaalaisen maaseudun elinvoimaa ja yritysten sijoittumista sekä menestymistä maaseudulla. Maaseudun asukkaiden elinoloihin vaikutetaan kehittämällä palvelurakennetta esimerkiksi etätyötä tukevaksi.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	68,7	69,1	69,2	69,3

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).

Vahvistetaan ELY-keskuksen roolia valtioneuvoston aluekehittämisspätöksen ja hallitusohjelman edistäjänä sekä aluekehittämistoimijana yhteistyössä maakunnan liiton ja muiden keskeisten kumppaneiden kanssa. Palvelujen ja kehittämisrahoituksen suuntaamista ohjaavat maakuntaohjelmassa ja mm. älykkään kehittämisen strategiassa näkyvät aluekehittämisen linjaukset ja painotukset. ALKE-keskusteluissa tuodaan esiin vuosittain alueen kannalta keskeisimmät keskushallinnon kanssa neuvoteltavat teemat, vuosina 2021 ja 2022 valmistavan teollisuuden kehitys, erit. digitalisaatio, sekä tapahtumatalouden kehitys. Näissä mm. työllisyys, monenasteisen osaamisen kehittämistarpeet (ml. yritysten tki- ja investointiasteen nosto) sekä alueen saavutettavuus ovat erityisen tärkeitä ulottuvuuksia.

Alueen kehittämisrahoitus perustuu toimijoiden hyvään yhteistyöhön ja tasapainoon alueen erilaisten toimintaympäristöjen välillä (rahoitusta yhteensovittavat keskustelut ja linjaukset maakunnallisten painopisteiden mukaisesti). EAKR-rahoituksen vähentyessä tarve yritysten neuvontaan ja ohjaukseen muihin rahoitusmuotoihin kasvaa ja samalla myös TF-toiminnan merkitys. Yritysten toimintaedellytyksien kehittymistä tuetaan koko

13.12.2021

maakunnassa. ESR-rahoituksessa puolestaan pyritään mahdollisimman useissa hankkeissa kattamaan koko maakunta toimialueena.

Alueen kehittämisrahoituksen (rakennerahastot, maaseuturahasto, meri- ja kalatalousrahoisto, maakunnan liiton hallinnoimat kansalliset kehittämisvarat) yhteensovittaminen ja päällekkäisyyksien poistaminen tehdään jatkossa rahoittajatahoista koostuvassa MYR-sihteeristössä aiemman hankeryhmän sijaan ja samalla rahoituskausien saumakohdassa tiivistetään entisestään sihteeristön ja MYRrin yhteistyötä – jälkimmäisen strategisen linjaavaa roolia koostaen. Osana maaseudun palvelurakenteen kehittämistä Pirkanmaan ELY-keskus rahoittaa haja-asutusalueiden elinkeinoja tukevia investointeja sekä maaseudun asukkaiden ja toimijoiden hyvinvointia edistäviä hankkeita.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Kuntien yleiskaavoitusta edistetään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 pohjalta. Vuonna 2022 kuntien kehittämiskeskusteluissa avataan loppuvuodesta 2021 lausunnolla olleen kaavoitus- ja rakentamislain etenemistä ja siinä tuotuja keskeisiä muutoksia, kuten ilmastovaikutusten arviointia ja luonnon monimuotoisuuden huomioimista kaavoituksessa. Edistetään myös kuntien digitaalisia valmiuksia suunniteltuun valtakunnalliseen tietojärjestelmään liittyen tietoa välittämällä. Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden arvojen kaavallisen turvaamisen seuranta varmistetaan tehtyyn selvitykseen pohjautuen. Erityistä huomioita kiinnitetään luonnon monimuotoisuuden sekä virkistysalueiden ja –verkostojen turvaamiseen ja kehittämiseen tiivistyvässä yhdyskuntarakenteessa. Edistetään ja aktiivisesti osallistutaan kehittämään ilmastokestäviä työkaluja ja ratkaisuja kaavoituksessa sekä kaavalausunnoissa huomioimaan ilmastokestävyys. Riittävän asuntotuotannon edellytysten varmistamista kaavoituksen ja aktiivisen maapolitiikan toimenpitein edistetään. Ympäristöministeriön strategiaa ja sen vaikuttavuustavoitteita ja painopisteitä kiinnitetään kuntien omaan strategiseen kehittämiseen, aktiivisiin hankkeisiin sekä suunnittelu- ja lupamenettelyn käytäntöihin. Osallistutaan Pirkanmaan vaihemaakunta-kaavan ohjaamiseen. MAL-sopimuksen toteuttamista edistetään.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossa ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF–arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

Pirkanmaan ELY-keskus uudistaa toimintaansa ja ottaa toiminnan uudistamisen myötä mahdolliset uudet järjestelmät käyttöön. ELY-keskus kehittää aktiivisesti henkilöstön osaamista, hyödyntää tietoa päätöksenteossa ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen viestinnässä huomioidaan saavutettavuus, ajantasaisuus ja viestintäkanavien monipuolisuus. Toiminnan kehittämisessä hyödynnetään CAF –arviointia, (ELY-keskuksille yhteisesti käynnistettynä ja johdettuna prosessina), työtyytyväisyyskyselyä (VM-Baro) sekä sidosryhmä-, asiakas- ja palvelutytytyväisyystutkimuksia.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

ELY-keskuksen asiakkaat saavat asiantuntevaa ja sujuvaa palvelua. Asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan palveluiden ja viestintäratkaisuiden kehitystyössä. ELY-keskus panostaa monitoimijuutta edellyttävien hankkeiden sujuvaan ja asiakkuusstrategian mukaiseen asiakaslähtöiseen läpivientiin. ELY-keskuksen tavoitteena on lisätä KasvuCRM:n käyttöä. Asiakaslähtöisyys on erityisesti kaikkia vastuualueita koskevan kiertotalouden edistämisen keskiössä. Vastuualueiden asiantuntijoista koostuva ELY-kiertotaloustiimi vahvistaa verkostomaista toimintatapaa ja monialaisen asiantuntijuuden hyödyntämistä ja Pirkanmaan kiertotalouspilotin myötä yhteistyötä on tiivistetty myös ELY-keskuksen ja aluehallintoviraston välillä. Valtakunnallisen kiertotalousohjelman toimeenpanon myötä tiedon vaihtoa ja asiakaslähtöistä toimintatapaa on mahdollista edelleen vahvistaa.

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

Pirkanmaan ELY-keskus hyödyntää kehittyvää teknologiaa ja nykyaikaisia työskentelyalustoja. Tällä edistetään entisestään paikkariippumatonta työskentelyä. ELY-keskus osallistuu tarvittaessa valtakunnallisen digiohjelman toimeenpanoon ja kehittää

henkilöstön digitaalisia kyvykkyyttä ja digiturvallista osaamista. Jatketaan koronaepidemian aikana käyttöön otettuja uusia toimintatapoja määräaikaistarkastusten toteuttamiseen etä- ja läsnätarkastuksen yhdistämisenä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (TA)	> 4	> 4	> 4	> 4
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

Maaperä kuntoon -ohjelman puitesopimustoimittajien kanssa käydään säännöllisiä palautekeskusteluja, joiden tarkoituksena on kehittää tilaajan ja palvelun tuottajan toimintaa. Pilaantuneiden maiden puhdistushankkeissa hyödynnetään kilpailullisilla neuvottelumenetelmällä toteutettujen hankintojen kokemuksia. Pilaantuneiden maiden selvitys- ja puhdistushankkeiden avustuksissa ja hankintojen kilpailutuksissa edistetään ilmasto- ja kiertotaloustavoitteiden toteutumista ja painotetaan riskiperusteisuutta, kestävyyttä, laatua ja kustannustehokkuutta. Selvitysvaiheen hankinnoissa puhdistusmenetelmä valitaan kestävyysarviointia käyttäen, jolloin kunnostusvaihtoehtoja tarkastellaan neljästä näkökulmasta (ympäristö, terveys, talous ja sosiaalinen).

Pirkanmaan ELY-keskus toteuttaa innovatiivisia hankintoja työvoima- ja yrityspalveluissa hankinta- ja substanssilainsäädännön sekä talousarvion perusteiden mukaisissa raameissa. Vaikuttavuuden hankinnan osalta Pirkanmaan ELY-keskus on ollut edelläkävijä työllisyyttä edistävässä TE-palveluhankinnoissa. Vaikuttavuuden hankintaan pyritään myös talousarvion mahdollistamissa uusissa, palvelukokonaisuuksia koskevissa hankinnoissa, joissa kokeillaan myös asiakaskohtaisen budjetoinnin malleja. Pirkanmaan ELY-keskus vie eteenpäin pilotoimaansa palvelualue.fi hyödyntämistä erityisesti aloittavien yrittäjien palvelussa sekä yleisesti asiakaskokemuksen ja asiakasvuorovaikutuksen mahdollistavia mobiileja välineitä laadun ja hyvän palvelun edistämiseksi.

Tienpidon hankinnat tehdään pääsääntöisesti hankinta-alueella. Keskitettyjen tienpidon hankintojen osalta tavoitteena on muun muassa toiminnan yhtenäisyys, toimintatapojen arviointi auditoimalla, laadunvalvonnan tehostaminen, tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmän vaatimusten huomioiminen ja ilmastotavoitteiden huomioimisen edistäminen. Hankintatoimen tavoitteena on edistää digitalisaation hyödyntämistä ja ottaa käyttöön hankintojen johtamispilotin menetelmät. Lisäksi pyritään kehittämään MHU-urakoiden kustannustenhallintaa ja urakoihin liittyvää osaamista.

13.12.2021

Innovatiiviset julkiset hankinnat pyritään saamaan tulevan rakennerahastokauden työkaluksi mm. kiertotalous- ja vähähiilisysteemojen tueksi.

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asiointin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.*

ELY-keskus kehittää ja edistää osaltaan sähköistä ja asiakaslähtöistä asiointia yhteistyössä ohjaavien ministeriöiden ja KEHA-keskuksen kanssa. ELY-keskuksen vastuulla olevista tietovarantojen ajantasaisuudesta huolehditaan. ELY-keskus on aktiivinen toimija alueen yhteistyöverkostoissa. Tavoitteena on parantaa ja kehittää asiakaspalvelua hyödyntäen digitalisaation mahdollisuuksia, kehittämällä tiedon hallintaa sekä huolehtimalla monipuolisesta ja ajantasaisesta viestinnästä. ELY-keskus osallistuu mahdollisiin valtakunnallisiin kehittämispilotteihin ja kokeiluihin (esimerkiksi asiakastytyvyyden mittaamisen kehittämiskäsit, tekoälyn ja robotisaation hyödyntäminen ja kokeilut substanssitoiminnoissa).

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle on käynnistetty yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden tason nostamiseen, siirrytään palvelukohtaisesta / vastualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteen toimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä.*

Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman toimeenpanoon, yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon.

Vuonna 2022 toteutetaan digikyvykkyyden ulkoinen asiantuntija-arviointi ja ELY-keskusten yhteisen tuloksen tavoitteeksi on asetettu > 3,1 (asteikko 1-5).

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100

13.12.2021

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteutuminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

Pirkanmaan ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA -tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta.

ELY-keskus parantaa tietoturvatyötään uudistamalla hallintamallia ja kehittämällä henkilöstön digiturvaosaamista. ELY-keskus huolehtii maksajavirastotoiminnan ISO/IEC 27001:2013 vaatimusten mukaisesta tietoturvatyöstä. Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu varmistamaan, että 1.1.2020 voimaan tulleen tiedonhallintalain asettamat vaatimukset saavutetaan strategiakaudella. ELY-keskus ottaa virastoille hankittavan riskienhallintatyökalun käyttöön johdon työkaluksi ja systematisoi riskienhallintatyötä.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakstarpeet.

Pirkanmaan ELY-keskusta johdetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen ja työhyvinvoinnin edistämiseen panostetaan. Osaamista kehitetään vastaamaan asiantuntijatyön tulevaisuuden tarpeita. ELY-keskus kohdentaa osaamisen kehittämisen toimenpiteitä strategian tavoitteiden mukaisesti.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin tyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

- Tienpidon hankinnan toimivuus ja hankintaprosessin tehostaminen
- Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus
- Liikenteen asiakaspalvelukeskus
- Valtaosa tienpidon luvista: viestintä- ja sähköjohtojen-, maakaasu- ja kaukolämpö- sekä vesihuoltoputkien sijoittaminen, palvelukohdeopasteet ja tienvarsimainokset, kioski- ja myyntisopimukset, tilapäiset luvat ja liikennejärjestelyt, tiealueeseen kohdistuvat luvat, yhdysteiden ja vähäliikenteisten seututeiden liittymäluvut sekä suoja- ja näkemäalueelle rakentaminen
- Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelun ohjaus ja edistäminen
- Tienpitoviranomaisen perinnetoimintaan liittyvät tehtävät
- Jätehuollon tuottajavastuuvälvonta
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pirkanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskusten alueilla
- Valtakunnallinen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman toteutus
- Öljynsuojarahaston JASKA-hankkeen toimeenpano
- Pilaantuneisuuden selvittämistä tai puhdistamista koskevat avustukset
- Pientalojen öljylämmityksestä luopumista koskevat avustukset
- Käytöstä poistettujen ja hylättyjen kaivannaisjätealueiden selvitys- ja kunnostushankkeen toteuttaminen
- Muut ympäristönhoitotöiden toteuttamiseen liittyvät tehtävät PIRELYn ja HÄMELYn toimialueilla

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2022 sitovasti. Vuosien 2023–2025 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

13.12.2021

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomäärärahaajako.
Pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelma

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2022 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Marja-Riitta Pihlman, ylijohdaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö

Ympäristöministeriö

Juhani Damski, kansliapäällikkö

Väylävirasto

Kari Wihlman, pääjohtaja

Väylävirasto

Mirja Noukka, toimialajohtaja

13.12.2021

Pirkanmaan ELY-keskus

Juha Sammallahti, ylijohdaja

Pirkanmaan ELY-keskus

Mari Rajala, johtaja

Pirkanmaan ELY-keskus

Mika Sievi-Korte, johtaja

ELY-KESKUSTEN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAN ALUSTAVA JAKO VUODELLE 2022, LUONNOS 7.12.2021

Liite

ELY-KESKUS	Jako 2021 (pl. kertaluonteiset, matkat, muut menot, virkistys)	Matkat, muut menot ja virkistys	Palkkaus-ten tarkistus	Kotoutumisen ja työvoiman maahan-muuton edistäminen	Metsitys-tu-keen liittyvät tehtävät	Öljylämmityksestä luopumis-avustus-ten käsittely	POMA hankinta-resurssit	Muut muutokset	MÄÄRÄRAHA YHTEENSÄ
Uusimaa	13 456 500	469 150	99 000	261 000	0	0	381 400	515 800	15 182 850
Varsinais-Suomi	12 407 100	689 150	91 200	78 300	243 600	0	171 700	115 000	13 796 050
Satakunta	2 244 100	116 400	16 500	52 200	0	0	63 700	0	2 492 900
Häme	5 962 200	207 050	43 800	52 200	0	0	118 500	-10 000	6 373 750
Pirkanmaa	6 578 900	374 300	48 400	78 300	0	552 300	147 800	166 000	7 946 000
Kaakkois-Suomi	8 760 100	419 050	64 400	78 300	0	0	137 400	0	9 459 250
Etelä-Savo	4 569 000	195 050	33 600	26 100	0	0	52 000	245 000	5 120 750
Pohjois-Savo	7 509 100	401 650	55 200	52 200	0	0	108 900	0	8 127 050
Pohjois-Karjala	3 938 500	160 500	29 000	26 100	60 900	0	57 800	0	4 272 800
Keski-Suomi	9 337 900	368 800	68 700	52 200	243 600	0	106 100	0	10 177 300
Etelä-Pohjanmaa	9 953 600	514 750	73 200	52 200	0	0	63 000	0	10 656 750
Pohjanmaa	3 129 300	171 600	23 000	52 200	0	0	80 700	0	3 456 800
Pohjois-Pohjanmaa	9 050 700	441 600	66 600	78 300	243 500	0	132 900	79 000	10 092 600
Kainuu	3 613 400	186 000	26 600	52 200	0	0	38 100	0	3 916 300
Lappi	9 111 700	492 350	67 000	52 200	0	0	80 000	25 000	9 828 250
KEHA oma toiminta	24 035 400	900 800	176 800	0	0	639 910	0	376 000	26 128 910
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	36 120 368	0	0	156 000	118 400	178 100	260 000	159 200	36 992 068
TE-ASPÄ	5 036 600	0	37 000	0	0	0	0	0	5 073 600
YHTEENSÄ	174 814 468	6 108 200	1 020 000	1 200 000	910 000	1 370 310	2 000 000	1 671 000	189 093 978

Tavoite: Pirkanmaan ELY-keskus edistää valtakunnallisen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman tutkimus- ja kunnostusosaamista

Pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelma Maaperä kuntoon –ohjelma

Tehtävä

Jätelain (1072/1993) 35 §:ssä ja jäteasetuksen (1390/1993) 4 luvussa tarkoitettujen valtion jätehuoltotöiden koordinoitua ja pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamishankkeiden kilpailuttamista, hankintapäätösten tekemistä ja sopimuksenaikaista toimintaa koskevat tehtävät sekä pilaantuneiden maa-alueiden kunnostusavustuksia koskevat tehtävät.

Pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta annetussa laissa (246/2019) säädetään selvittämistä ja puhdistamista koskevista tehtävistä valtionapuviranomaisena ja järjestäjänä.

Henkilövoimavarat ja hankkeiden rahoitus

Tehtävää hoidetaan 6,5 henkilötyövuoden suuruisilla henkilövoimavaroilla, josta 6 on vakituisia ja 0,5 on määräaikaisia. Erillismäärärahaa 35.10.22 maksetaan 6,5 henkilötyövuoden ja toimintamenoista 1 henkilötyövuoden palkkakustannukset.

Tavoitteet 2040

Tavoitteena on selvittää valtakunnallisesti vaikutuksiltaan merkittävimmät isännättömät pilaantuneiksi ympäristölle ja terveydelle epäillyt riskikohteet ja tehdä tarvittavat riskienhallintatoimenpiteet niitä vaativille kohteille. Piorisointia ja riskienhallintaa on tarkoitus kehittää PIMA-strategiaa ja valtakunnallista vesienhoidon pohjavettä huomioivalla valtakunnallisella toimintamallilla (POAKORI II).

Tavoitteet 2022

- Maaperä kuntoon -ohjelmassa laaditaan PIMA-tukilain toimeenpanon seurannasta väliarvio ja toimenpide-esitys.
- Käydään ELYjen kanssa keskustelut, joissa nostetaan jokaisen ELYn alueelta vaikutuksiltaan merkittävimmät isännättömät riskikohteet.
- Selvitetään järjestämistehtävänä 30 kohteen pilaantuneisuus, riskit ja kunnostustarve.
- Aloitetaan 5 uutta valtion jätehuoltotyöhanketta, joista aloitteet ovat tulleet 2019.
- Jatketaan aiemmin aloitettujen (4 - 6) valtion jätehuoltotyön toteuttamista.
- Kehittämishankkeena jatketaan POAKORI 2:n testausta käytännön kohteilla ja osallistutaan biodiversiteettistrategian kansalliseen toimeenpanoon.
- Opinnäytetyönä toteutetaan analyttinen tarkastelu ja tutkimus demonstraatiohankkeiden tuloksista.
- Uudistetaan maaperakuntoon.fi-verkkosivustot yhteistyössä ympäristöhallinnon kanssa.
- Jatketaan ohjelman viestintää ja sen kehittämistä.
- Käsitellään YA-järjestelmän kautta tulevat avustushakemukset ripeästi ja asiantuntevasti.
- Markkinoidaan yhteistyötahoille heidän mahdollisuuttaan hakea avustusta pilaantuneiden maiden ja pohjavesien tutkimiseen ja kunnostamiseen.
- Järjestetään Maaperä kuntoon ja Jaska -neuvottelupäivät.

Yhteistyö muiden ELY-keskusten kanssa

Maaperä kuntoon -ohjelma tekee ELY-keskusten kanssa yhteistyötä isännättömien pilaantuneiksi epäiltyjen kohteiden priorisoinnissa ja historiatietojen selvittämisessä. Tarkoituksemme on MATTI-tietojärjestelmästä nostettujen kohteiden lisäksi selvittää syksyn ja talven 2021 – 2022 aikana ELY-keskusten kanssa yhdessä vaikutuksiltaan pahimmat rikikohteet (isännättömät ja isännälliset).

Odotamme ja toivomme, että ELY-keskukset kertoisivat erityisesti kunnille Maaperä kuntoon -ohjelman palveluista ja PIRELYn ja alueellisten ELY-keskusten viranomaistehtävän rooleista. Toivomme myös, että ELY-keskukset antaisivat Maaperä kuntoon -ohjelmassa laadituista raporteista mahdollisuuksien mukaan pikaisesti lausuntonsa.

Öljysuojarahaston kohteet (Jaska-hanke ja Esko-kohteet)

Tehtävä

Öljysuojarahaston korvaamien öljyn pilaaman maaperän ja pohjaveden puhdistamistarpeen selvittämistä, puhdistustöiden suunnittelua ja puhdistamista koskevat asiantuntijatehtävät.

Henkilövoimavarat ja hankkeiden rahoitus

Tehtävää hoidetaan 1,5 henkilötyövuoden suuruisilla määräaikaisilla henkilövoimavaroilla. Tehtävän hoitamisen ja hankkeiden toteuttamisen rahoittaa Öljysuojarahasto. Maaperä kuntoon ohjelman ja ELY-keskuksen henkilövoimavaroja käytetään esimiehen, lakimies- ja viestintäasiantuntijan osalta myös Jaska -hankkeen toteuttamiseen. Öljysuojarahaston ja Pirkanmaan ELY-keskuksen välisen palvelusopimuksen mukaan tehtävän hoitamisen kustannus on 135 000 euroa, joka kattaa myös KEHA-keskuksen palvelut.

Öljysuojarahaston kohteiden selvityksiin ja puhdistuksiin on varattu vuodelle 2022 noin 0,8 milj. euroa. Määrä on riippuvainen siitä, kuinka toteutettavat hankkeet etenevät sekä rahaston tekemistä uusista rahoituspäätöksistä.

Tavoitteet 2022

Öljysuojarahasto ei myönnä rahoitusta uusille selvityskohteille.

Selvitetään 3:n kohteen pilaantuneisuus ja puhdistetaan massanvaihdoilla 5-8 kohdetta sekä aloitetaan in situ puhdistus 2 kohteessa.

Jatketaan edellisinä vuosina alkaneiden JASKA- ja ESKO-kohteiden in situ-puhdistuksia

Tavoitteet 2023

Uusia selvitys- ja puhdistuskohteita ei juurikaan enää aloiteta.

Edellisinä vuosina alkaneiden JASKA- ja ESKO-kohteiden in situ-puhdistukset saatetaan päätökseen.

Yhteistyö ELY-keskusten kanssa

Kohteita toteutetaan yhteistyössä alueellisten ELY-keskusten kanssa.

Kajak-hanke

Tehtävä

Kaivannaisjätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (190/2013) 15 §:n mukaisten käytöstä poistettujen tai hylättyjen vakavaa ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavien kaivannaisjätteiden jätealueiden vastuiden selvittäminen, selvittämis- ja kunnostushankkeiden toteuttaminen ja kokeilut.

Henkilövoimavarat ja hankkeiden rahoitus

Kajak -hankkeen henkilövoimavarana käytetään Maaperä kuntoon -ohjelman ja Jaska-hankkeen asiantuntijoita. Tämän lisäksi Kainuun ELY-keskuksesta on käytettävissä kaivosasiantuntija erikoistumistehtävän puitteissa.

Tavoitteet 2022

- Aloitetaan Kajak-hankkeessa yhden uuden kaivannaisjätealueen selvittäminen ja neljän uuden hankkeen seuranta.
- Jatketaan Kajak-hankkeessa kahden hankkeen selvittämistä ja kahden hankkeen seuranta.
- Käydään neuvotteluja Kajak-alueiden omistajatehojen kanssa sekä selvitetään näiden alueiden vastuukysymyksiä.
- Aloitetaan pilot-hanke kaivannaisjätealueiden vesienkäsittelyssä.
- Selvitetään Outokummun kaupungin keskustaaajaman alueella sijaitsevan kaivannaisjätteen ympäristö- ja terveysriskit.
- Osallistutaan edelleen Haverin rikastushiekka-alueen kunnostamiseen.
- Viestitään Kajak-hankkeesta maaperakuntoon.fi-sivustolla, uutiskirjeissä, eri tilaisuuksissa ja tiedottein.

Tavoitteet 2022 – 2027

- Kaikkien Kajak-kohteiden selvittäminen riskien ja riskienhallintatoimien sekä vastuiden osalta on tehty tai meneillään
- Kaivosten kunnostustyöt riippuvan valtion rahoituksesta. Tavoitteena on, että vähintään 1 – 3 kohteessa kunnostustyö on tehty tai meneillään.

Yhteistyö muiden ELY-keskusten kanssa

Teemme tiiviisti yhteistyötä ELY-keskusten kanssa.

Odotamme, että ELY-keskusten asiantuntijat osallistuvat Kajak-kohteiden hankeryhmätyöhön asiantuntijan pohja- ja pintavesiasioiden roolissa. Odotamme myös, että ELYt osallistuvat kanssamme kohdekäynteihin sekä antavat lausunnon kohteiden riskiperusteisesta kunnostustarpeesta heille toimitetun kohteessa tehdyn selvitysraportin pohjalta. ELY-keskukset osallistuvat kunnostustapa-arviointiin suunnittelun aikana valvonnan ja luvituksen kautta.

Mittari	2022 tavoite	2023 alustava tavoite	2024 alustava tavoite	2025 alustava tavoite
Valtion avustusjärjestelmän kautta toteutetut pilaantuneiden alueiden selvitykset	10	10	10	10
Valtion avustusjärjestelmän kautta toteutetut pilaantuneiden alueiden kunnostukset	10	10	10	10